

Nr. 20 / 15501 / A.T.
Data: 17.07.2020

SECRETARIATUL GENERAL AL GUVERNULUI

20 D / 500 / C. Z.
Data 22.07.2020

MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI MEDIULUI DE AFACERI

Domnului ministru VIRGIL-DANIEL POPESCU

Stimate domnule ministru,

Vă transmitem, în copie, **Memorandumul** cu tema: **Dezvoltarea Sistemului de Compensare Datorii și Creanțe ale Persoanelor Juridice prin Sistemul Informatic de Compensare (SIC), gestionat de Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni**, aprobat în ședința Guvernului din data de **16 iulie 2020**, semnat de Prim-Ministrul României, domnul Ludovic Orban.

Cu aleasă considerație,

SECRETAR GENERAL AL GUVERNULUI

ANTONEU TANASE

MINISTERUL ECONOMIEI, ENERGIEI ȘI
MEDIULUI DE AFACERI

De acord,
PRIM - MINISTRU
LUDOVIC ORBAN

MEMORANDUM

Avizat: Ministrul Finanțelor Publice, Vasile-Florin CÎȚU

De la: Ministrul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri, Virgil-Daniel POPESCU

Tema:	Dezvoltarea Sistemului de Compensare Datorii și Creanțe ale Persoanelor Juridice prin Sistemul Informatic de Compensare (SIC), gestionat de Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni
--------------	---

I. Prezentarea Sistemului de Compensare Datorii și Creanțe ale Persoanelor Juridice și Sistemului Informatic de Compensare (SIC).

Sistemul de compensare datorii și creanțe, SIC a fost creat în anul 1999 ca o necesitate determinată de valoarea uriașă a arieratelor nerambursate la scadență ale agenților economici, fapt ce a determinat blocajul financiar din economia românească în acea perioadă.

Astfel, în perioada 01 noiembrie 1999 – 30 decembrie 2019, operațiunile de compensare realizate de către persoanele juridice cu sediul în România au fost reglementate prin:

- **Legea nr. 211/2001** care aprobă Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 77/1999 privind unele măsuri pentru prevenirea incapacității de plată;
- **Legea nr. 155/2017** care aprobă Ordonanța Guvernului nr. 22/2016 pentru modificarea O.U.G. nr. 77/1999 privind unele măsuri pentru prevenirea incapacității de plată;
- **Hotărârea Guvernului nr. 685/1999** pentru aprobarea Normelor metodologice privind monitorizarea datoriilor nerambursate la scadență ale contribuabililor, persoane juridice, în vederea diminuării blocajului financiar și a pierderilor din economie, și a Regulamentului de compensare a datoriilor nerambursate la scadență ale contribuabililor, persoane juridice, modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 804/1999 și prin Hotărârea Guvernului nr. 981/1999.

Acest cadru legal a reglementat și reglementează:

- **acțiunea de monitorizare a datoriilor nerambursate la scadență ale persoanelor juridice în vederea diminuării blocajului financiar și a pierderilor din economie și**
- **activitatea de compensare desfășurată de persoanele juridice, indiferent de forma de organizare și de tipul de proprietate, cu sediul în România.**

În privința monitorizării datoriilor nerambursate la scadență, până în anul 2017, toate persoanele juridice, indiferent de forma de organizare și de tipul de proprietate, erau obligate să întocmească, să transmită la adresa web dedicată și să actualizeze situația sumelor restante mai vechi de 30 de zile.

Începând cu 06 iulie 2017, această obligativitate se aplică persoanelor juridice cu capital integral/majoritar/minoritar de stat. Transmiterea situației se face în vederea realizării operațiunilor de compensare.

În cei peste 20 de ani de funcționare neîntreruptă, SIC a readus în circuitul economic național circa 67,1 miliarde de euro, arierate aparținând capitalului privat cât și capitalului de stat.

La nivel macroeconomic, beneficiile obținute prin crearea SIC sunt: diminuarea blocajului financiar din economia românească prin reducerea arieratelor, prevenirea intrării în incapacitate de plată la nivelul persoanelor juridice, combaterea întârzierii la plată a facturilor și reducerea evaziunii fiscale.

Rezultatele celor 20 de ani de funcționare neîntreruptă a SIC se traduc în numărul de operațiuni de compensare finalizate și volumul de arierate diminuate prin compensare.

Aceste rezultate s-au obținut pe baza raportării lunare a facturilor de către persoanele juridice de drept privat și cu capital de stat, raportare pe baza căreia, SIC a identificat soluțiile de compensare cu mai mult de 2 agenți economici în componență.

Rezultatele activității SIC în perioada 2000 – 2019

	Număr circuite			Arierate (lei)	Curs mediu anual (euro)	Arierate (mld euro)	PIB(mld . euro)	% din PIB
	CPPI	Centre teritoriale	TOTAL					
2000	3686	1899	5585	2.403.053.727	1,9955	1,2	40,3	2,99
2001	29716	12936	42652	12.421.327.031	2,6026	4,8	44,9	10,63
2002	33391	13643	47034	19.911.421.429	3,1255	6,4	48,5	13,14
2003	39201	13235	52436	22.112.743.029	3,7555	5,9	52,6	11,19
2004	36564	13299	49863	22.801.524.621	4,0532	5,6	60,8	9,25
2005	28035	5939	33974	17.779.815.045	3,6234	4,9	79,5	6,17
2006	20546	3989	24535	14.848.420.479	3,5245	4,2	97,7	4,31
2007	13711	2539	16250	12.041.806.899	3,3373	3,6	123,7	2,92
2008	11860	2355	14215	13.869.438.123	3,6827	3,8	139,7	2,7
2009	14681	2385	17066	15.876.671.658	4,2373	3,7	118,3	3,17
2010	15758	2674	18432	15.159.786.445	4,2099	3,6	124,1	2,9
2011	15984	2327	18311	15.715.962.869	4,2379	3,7	131,5	2,82
2012	13427	1591	15018	15.246.545.476	4,456	3,4	133,9	2,56
2013	9372	1271	10643	12.774.006.762	4,419	2,9	144,7	2
2014	7235	1165	8400	9.929.328.661	4,4446	2,2	150,8	1,48
2015	5894	1223	7117	8.371.338.603	4,445	1,9	159	1,18
2016	4810	909	5719	6.377.781.136	4,4908	1,4	185,7	0,76
2017	3856	362	4218	6.136.282.712	4,5681	1,3	182,1	0,74
2018	3031	230	3261	5.853.031.747	4,6535	1,3	202,1	0,65
2019	2804	206	3010	6.364.244.290	4,7452	1,3	223,1	0,58
			397739	255.994.530.742		67,1		

Începând cu 31 decembrie 2019, operațiunile de compensare realizate de către persoanele juridice cu sediul în România sunt reglementate prin **Hotărârea Guvernului nr. 773/2019** pentru aprobarea Normelor metodologice privind monitorizarea datoriilor nerambursate la scadență ale contribuabililor, persoane juridice, în vederea diminuării blocajului financiar și a pierderilor din economie.

Prin acest act normativ s-a procedat la adaptare sistemului de compensare la realitatea și dinamica economică și a tehnologiei informației prin crearea unui sistem flexibil, digitalizat, nebirocratic care asigură realizarea operațiunilor de compensare on-line, cu minim de efort, prin deschiderea contului de utilizator în SIC și raportarea periodică a facturilor persoanelor juridice cu sediul în România.

Acest sistem presupune un consum redus de resurse din partea fiecărui participant și eficiență crescută prin reducerea semnificativă a timpului de realizare a unei compensări.

Astfel, pe baza informațiilor încărcate în SIC de către participanți sunt identificate soluțiile de tip cliring, implementabile prin voința părților, soluții care conduc la reducerea arieratelor, la eliminarea riscului de a se înregistra întârzieri la plata facturilor și de a se calcula penalități. Cu cât crește numărul companiilor care utilizează SIC cu atât crește volumul soluțiilor identificate de sistem informatic.

În acest sens semnalăm că rolul raportării debitelor/creanțelor și al participării companiilor la activitatea de compensare este ca, prin mijloace legale, să se creeze o cultură administrativă în ceea ce privește termenele, întârzierile și celelalte aspecte referitoare la obligațiile contractuale.

În SIC, pentru perioada 8 ianuarie – 29 mai 2020 rezultatele activității de compensare sunt următoarele:

- 2022 de solicitări de acces în sistemul informatic de compensare din care 1489 au deschis contul de utilizator,
- 2092 companii declarate din care 1657 companii desfășoară operațiuni de compensare,
- 1699 compensări finalizate la care se adaugă 26 compensări în curs de finalizare în luna mai,
- 2.464.765.563 lei valoarea totală a facturilor stinse nemonetar, pe baza ordinului de compensare,
- 4200 total participări în circuitele de compensare realizate,
- 2,47 media numărului de agenți dintr-un circuit de compensare ,
- 14 este numărul maxim de agenți economici înregistrat într-un circuit de compensare.
- numărul companiilor înscrise în sistemul informatic de compensare pe trim. I a fost de 1017 companii din care 77 sunt societăți cu capital de stat, ponderea lor fiind de 7,57%,
- valoarea totală a compensărilor pe trim. I a fost de 1.489 mil lei,
- valoarea compensărilor pe primul trimestru, realizate de companiile cu capital de stat a fost de 737 mil lei, reprezentând 49% din total valoare compensată.

II. Raportarea Sistemului de Compensare Datorii și Creanțe ale Persoanelor Juridice și Sistemului Informatic de Compensare (SIC) la dinamica economică și necesitățile de reglementare

Având în vedere exigențele Uniunii Europene privind reducerea arieratelor prin respectarea termenelor de plată stipulate în contracte sau menționate în condițiile comerciale generale, în cadrul tranzacțiilor comerciale între operatori economici sau între aceștia și autorități publice, este prioritară preocuparea de reducere a arieratelor din economie precum și a timpului de returnare a creditului comercial, venind astfel în sprijinul persoanelor juridice cu reglementări interne prin H.G. nr. 773/2019, reglementări care să asigure cadrul legal pentru derularea operațiunilor de compensare a datoriilor reciproce, neplătite/neîncasate, reflectate în contabilitatea persoanelor juridice, indiferent de forma de organizare sau tipul de proprietate, pe baza ordinelor de compensare ca și instrument de plată nemonetar.

Referitor la această problemă au fost avute în vedere următoarele reglementări comunitare:

- Directiva 2011/7/UE a Parlamentului European și a Consiliului privind combaterea întârzierii în efectuarea plăților în tranzacțiile comerciale;

- Regulamentul UE nr. 910/2014 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 iulie 2014 privind identificarea electronică și serviciile de încredere pentru tranzacțiile electronice pe piața internă și de abrogare a Directivei 1999/93/C.

De altfel, conform programului de guvernare, Sistemului de Compensare Datorii și Creanțe ale Persoanelor Juridice și Sistemului Informatic de Compensare (SIC), contribuie la *"simplificarea procedurilor birocratice, modernizarea și digitalizarea serviciilor publice"*.

În actualul context de criza mondială generată de răspândirea coronavirusului SARS-COV-2, mai mult ca oricând societățile comerciale încep să considere recuperarea creanțelor, o prioritate maximă. Compensarea ca și formă de stingere a datoriilor, nemonetară, este o soluție la îndemâna acestora. Modalitatea de a lucra compensările la distanță, online, transparentă, folosind semnătura electronică calificată permite realizarea operațiunilor de compensare, cu minim de efort și favorizează, respectarea măsurilor restrictive impuse pentru limitarea răspândirii coronavirusului SARS-COV-2. Sistemul de compensare datorii și creanțe poate fi accesat în timp real de către orice utilizator, indiferent de locul unde își desfășoară activitatea. Acest sistem este facil de utilizat pentru angajații aflați în telemuncă sau muncă la domiciliu.

III. PROPUNERI

Având în vedere aspectele prezentate raportat la dinamica economică propunem următoarele:

A. Participarea tuturor companiilor cu capital de stat la SIC.

În prezent, din cele **1785 de companii cu capital de stat integral/ majoritar/ minoritar, inclusiv a companiilor din subordinea consiliilor județene, a consiliilor locale ale municipiilor, orașelor și comunelor și din subordinea Consiliului General al Municipiului București și a consiliilor sectoarelor municipiului București, înregistrate în evidențele ANAF la finele trimestrului I 2020, un număr de 1520 de companii pot realiza operațiuni de compensare în SIC.**

Din totalul celor 1520 de companii de stat active, doar un număr de 76 de companii sunt înrolate în SIC, ponderea lor fiind de 5%. Din cele 76 de companii înrolate în SIC, 43 de companii au folosit această formă de plată nemonetară la nivelul trimestrului I al anului 2020, ponderea lor fiind de 2,83%, restul participanților, reprezentând 97,17%, sunt companii cu capital privat, înrolate voluntar în SIC.

Având în vedere acest aspect apreciem că se impune utilizarea sistemului de compensare de către toate companiile din subordinea consiliilor județene, a consiliilor locale ale municipiilor, orașelor și comunelor și din subordinea Consiliului General al Municipiului București și a consiliilor sectoarelor municipiului București în vederea reducerii arieratelor prin respectarea termenelor de plată stipulate în contracte sau menționate în condițiile comerciale generale, în cadrul tranzacțiilor comerciale.

În acest sens Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni și Ministerul Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri va prezenta lunar în Guvern o notă de informare cu numărul companiilor cu capital de stat integral/ majoritar/ minoritar, inclusiv a companiilor din subordinea consiliilor județene, a consiliilor locale ale municipiilor, orașelor și comunelor și din subordinea Consiliului General al Municipiului București și a consiliilor sectoarelor municipiului București participante în sistemul de compensare și compensările efectuate.

B. Extinderea sferei de cuprindere a operațiunii de compensare prin includerea și altor categorii de datorii, precum:

1. Extinderea mecanismului de efectuare a stingerilor din sumele alocate de la bugetul de stat pentru achitarea obligațiilor fiscal/bugetare restante, reglementat periodic prin legea bugetului de stat.

Se propune analizarea extinderii mecanismului de efectuare a stingerilor din sumele alocate de la bugetul de stat pentru achitarea obligațiilor fiscal/bugetare restante, prin introducerea în acest mecanism a mai multor operatori economici, precum și alocarea sumelor de la bugetul de stat în circuitul de stingere printr-un act normativ cu aplicare permanentă.

Prin legile de rectificare bugetară anuală sunt prevăzute mecanisme de utilizare a sumelor defalcate din taxa pe valoarea adăugată pentru achitarea plăților restante ale unităților/subdiviziunilor administrativ-teritoriale și instituțiilor publice finanțate integral sau parțial din bugetul local, atunci când nivelul arieratelor înregistrate este ridicat.

Sumele defalcate se alocă, pe județe și municipiul București, în scopul achitării plăților restante înregistrate la o anumită dată rezultate din relații cu:

a) furnizorii de bunuri, servicii și lucrări, inclusiv cei care prestează serviciul public de producere, transport și distribuție a energiei termice în sistem centralizat;

b) bugetul de stat, bugetul asigurărilor sociale de stat sau bugetele fondurilor speciale.

În vederea analizării posibilității extinderii mecanismului de efectuare a stingerilor urmează să fie organizate întâlniri cu reprezentanții ministerelor care au în administrare sau sub autoritate companii naționale, societăți naționale și societăți, reprezentanții Ministerului Finanțelor Publice, Ministerului Economiei, Energiei și Mediului de Afaceri și ai Agenției Naționale de Administrare Fiscală.

În termen de 15 zile de la aprobarea Memorandumului, vor fi prezentate Guvernului concluziile analizei împreună cu eventualele propuneri legislative care să reglementeze acest aspect, precum și modalitatea de implementare graduală, prin înființarea unui proiect pilot de testare a mecanismului propus, după caz.

2. Includerea în cadrul sistemului de compensare a cesiunilor de creanțe.

În vederea sprijinirii operatorilor economici aflați în dificultate se poate lărgi cadrul sistemului de compensare prin includerea creanțelor ce fac obiectul contractelor de cesiune.

În acest sens este necesară completarea cadrului normativ existent care reglementează mecanismul de compensare, respectiv OUG nr. 77/1999 și a HG nr. 773/2019 pentru aprobarea Normelor metodologice privind monitorizarea datoriilor nerambursate la scadență ale contribuabililor, persoane juridice, în vederea diminuării blocajului financiar și a pierderilor din economie.

Astfel, în vederea analizării posibilității extinderii mecanismului urmează să fie organizate întâlniri cu reprezentanții ministerelor și instituțiilor competente în vederea analizării unor propuneri legislative în vederea includerii cesiunilor de creanță în cadrul mecanismului de compensare .

3. Eficientizarea mecanismului de garantare a creditului comercial.

În vederea eficientizării mecanismului de garantare a creditului comercial se poate crea un instrument de verificare a eligibilității operatorilor economici aflați în dificultate, prin condiționarea utilizării de către aceștia a Sistemul Informatic de Compensare în vederea reducerii arieratelor.

În acest sens este necesară analizarea cadrului normativ existent de către Ministerul Finanțelor Publice și celelalte instituții cu atribuții și competențe în domeniu, în vederea reglementării mecanismului de condiționare a garantării creditului comercial de către operatorii economici aflați în dificultate prin participarea acestora în Sistemul Informatic de Compensare gestionat de către Centrul de Pregătire pentru Personalul din Industrie Bușteni.